

[Indenrigs- og boligministeren.]

snitlig vil være en langt større byrde end en indkaldelse i en yngre alder. I lovforslaget har man derfor opstillet den regel, at værnepligtige, der ikke er blevet endeligt sessionsbehandlede inden deres fyldte 30 år, alene kan udskrives til tjeneste i hjemmevernet. Efter deres fyldte 40. år skal de dog overhovedet ikke kunne udskrives, altså heller ikke til hjemmevernet.

Det har ofte, navnlig i de senere år, været kritiseret, at de værnepligtige selv skulle melde sig til optagelse i lægdsrullen, og at de senere skulle anmelde deres flytninger såvel til folkeregistret som til udskrivningsvæsenet. I samarbejde med det nedsatte udvalg er der nu af forvaltningsnævnets sekretariat udarbejdet et fuldstændigt forslag til en gennemgribende omlægning af kredsens rulleføring, hvorved der også tilvejebringes mulighed for at etablere det ønskede samarbejde mellem folkeregistrene og lægdsvæsenet. I lovforslaget har man derfor foreslået tilvejebragt hjemmel for, at der — efterhånden som rationaliseringen af kredsens arbejdsforhold gennemføres — kan etableres den ordning, at de værnepligtiges optagelse i lægdsrullen sker på grundlag af fortegnelser, der udarbejdes af folkeregistrene, der derefter tillige får pligt til at underrette udskrivningsvæsenet om modtagne flyttee anmeldelser for værnepligtige personer.

Udsættelse med udskrivning og aftjening af værnepligt skal efter lovforslaget af indenrigs- og boligministeren kunne tilstås til og med det år, i hvilket de værnepligtige fylder 26 år, når det godtgøres, at en sådan udsættelse af hensyn til deres uddannelse eller af andre grunde vil være af særlig betydning for dem. Disse regler er i det væsentlige i overensstemmelse med den gældende lov og den på grundlag af denne udviklede praksis, idet man dog ikke har medtaget den hidtidige regel om, at meddelt udsættelse bortfalder i krigstid; denne regel har efter indenrigsministeriets opfattelse næppe nogen større praktisk betydning under nutidens forhold, og en eventuel bestemmelse om bortfald af meddelt udsættelse vil iøvrigt altid i en kritisk situation kunne træffes udfra en nødretsbe-
tragtning.

Under den hidtil gældende værnepligtslovgivning har der — bortset fra snævert be-
grænsede grupper af tilfælde — aldrig været

hjemmel til at meddele fritagelse for aftjening af værnepligt. Selvom det må erkendes, at det ikke er uden betænkelighed at indlade sig på at dispensere fra denne den mest personligt tyngende af samtlige offentligtretlige byrder, og selvom den skarpe regel har givet mulighed for at følge en fast og uangribelig praksis, har udskrivningsmyndighederne og de militære myndigheder dog i en række tilfælde gennem årene været stillet overfor situationer, hvor det af menneskelige grunde måtte føles som en stor mangel, at en fritagelse for værnepligten ikke kunne meddeles. Man har derfor anset det for nødvendigt, at der — iøvrigt i lighed med, hvad der gælder i en række fremmede lande — åbnes mulighed for at meddele fritagelse for aftjening af værnepligt. Ved den nærmere udformning af de herom gældende regler har man imidlertid lagt den mest afgørende vægt på, at ordningen må tilrettelægges således, at den begrænses til alene at kunne finde anvendelse i de absolutte undtagelsestilfælde, hvor kravet om værnepligtens aftjening ville være ligefrem velfærdstruende for den pågældende. Ved lovforslaget har man derfor stillet forslag om en ordning, hvorefter fritagelse kun kan meddeles, når den værnepligtige 3 gange efter udløbet af det år, hvori han fylder 26 år, har fået meddelt udsættelse med indkaldelsen. Sådan udsættelse efter det 26. år skal alene kunne meddeles af værnepligtsnævnet, og kun såfremt den værnepligtige godtgør, at udsættelsen vil være af afgørende betydning for hans eller hans pårørendes velfærd. Såfremt den værnepligtige ved udløbet af den sidste af disse udsættelser, på hvilket tidspunkt han altså vil være fyldt 29 år, stadig opfylder den betingelse, at en indkaldelse vil være velfærdstruende for ham, kan der meddeles ham fritagelse af værnepligtsnævnet. Da tjeneste i hjemmevernet næppe kan tænkes at kunne virke velfærdstruende for nogen værnepligtig, har man dog i lovforslaget udtrykkeligt udtalt, at fritagelsen ikke skal omfatte pligten til at forrette sådan tjeneste.

Efter den nugældende ordning kan sessionens afgørelser af spørgsmål, i hvilke den handler med dømmende myndighed, indankes for Højesteret. Denne ganske særegne appelregel, der blev indført allerede ved forordning af 8. maj 1829, har faktisk i en lang årrække overhovedet ikke været benyttet, og man kan næppe se bort fra, at